

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 12C/112/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113218403
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Judita Knociková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2014:3113218403.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín samosudkyňou JUDr. Juditou Knocikovou v právnej veci navrhovateľky G. N. A., bytom U. N., A. E. XXX/XXX, zast. Mgr. Marekom Piršelom, advokátom so sídlom Hviezdoslavov 310 proti odporkyňi 1/ G. K. I., bytom U. N., Ľ. H. XXX/XX, štátnej občianky Slovenskej republiky, zast. JUDr. Katarínou Martinkovou, advokátkou so sídlom Trenčianske Teplice, Štvrť SNP 143/58 a 2/ G. T., bytom U. N., Ľ. H. XXX/XX, štátnej občianke Slovenskej republiky, zast. opatrovníčkou odporkyňou 1/ o určenie neplatnosti právneho úkonu s príslušenstvom takto

rozhodol:

U r č u j e s a , že darovacia zmluva uzavretá dňa XX.XX.XXXX medzi darkyňou G. T., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ľ. H. XXX/XX, U. N. a obdarovanou K. I., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ľ. H. XXX/XX, U. N., predmetom ktorej bol prevod spoluvlastníckeho podielu darkyne o veľkosti ? k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v okrese Trenčín, obec Nová Dubnica, k. ú. U. N., zapísaných na LV č. XXX ako rodinný dom, so súpisným č. XXX, postavenom na pozemku C KN č. XXXX/X, pozemkov parc. C KN č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria s výmerou 473 m² a parc. C KN č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria s výmerou 64 m², je n e p l a t n á .

Navrhovateľke s a n e p r i z n á v a náhrada trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľka sa proti odporcom 1/, 2/ domáhala určenia neplatnosti darovacej zmluvy zo dňa 01.12.2011, ktorou odporkyňa 2/ ako darkyňa darovala odporkyňi 1/ ako obdarovanej nehnuteľnosti vedené na Okresnom úrade - katastrálnom odbore Ilava na LV č. XXX pre kat. úz. U. N. pod B4 v jednej polovici k celku. Svoj návrh zdôvodnila duševnou poruchou darkyne v čase uzavretia zmluvy, v dôsledku čoho nebola schopná právny úkon samostatne urobiť a posúdiť jeho právne následky, čo bolo preukázané znaleckým dokazovaním v konaní tunajšieho súdu sp. zn. 12C/125/2012. Toto spôsobilo neplatnosť tohto právneho úkonu. Žiadala aj náhradu trov konania.

Odporkyňa 1/ a 2/ žiadali návrh zamietnuť pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na strane navrhovateľky podľa § 80 písm. c) O.s.p. Uviedli, že navrhovateľka sa žalobným návrhom nedomáhala prisúdenia plnenia, teda vydania exekučného titulu, ale jej zámerom je, aby súd rozsudkom vyriekol, že určité právo či právny vzťah existuje alebo neexistuje. Požadované určenie sa pritom nemôže týkať existencie alebo neexistencie právnej skutočnosti, ale len práva alebo právneho vzťahu. Navrhovateľka odôvodňuje svoj naliehavý právny záujem na určovacej žalobe tým, že je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností a oprávneným (neopomenuteľným) dedičom odporkyne 2/. Táto argumentácia navrhovateľky je v rozpore s dobrými mravmi, pretože odporkyňa 2/ stále žije a navrhovateľka naliehavý právny záujem viaže na existenciu právnej skutočnosti - smrti matky, ktorá má nastať v budúcnosti. V tejto súvislosti poukázala na to, že nie je možné jednoznačne vyvodiť záver,

koho smrť v budúcnosti nastane skôr, či navrhovateľky alebo odporkyne 2/ a kto po kom bude/nebude v budúcnosti dediť, či v budúcnosti nedôjde k dedičskej dohode. V prípade smrti odporkyne 2/ by navrhovateľka mala naliehavý právny záujem na určení, že prevedený podiel patrí do dedičstva po odporkyni 2/. Odporkyne boli názoru, že pokiaľ odporkyňa 2/ žije, požadované určenie nie je spôsobilé v súčasnej dobe privodiť navrhovateľke priaznivejšie právne postavenie a odstránenie následkov porušenia práva. Podľa § 154 ods. 1 O.s.p. Pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Ak by bolo navrhovateľke vyhovené, na jej právnom postavení by sa nič nezmenilo a nevzniklo by jej žiadne súdom vymáhateľné právo. K namietanej neplatnosti darovacej zmluvy odporkyňa 1/ uviedla, že ona má svedomie čisté, pretože spravila iba to, čo si jej matka - odporkyňa 2/- daryňa želala. Mala na to viaceré dôvody a ona nič nespravila proti jej vôli. O matku sa stará už 7 rokov, pretože nechcela ísť do žiadneho penziónu ani domova dôchodcov a nebohému otcovi sľúbila, že ju doopatruje v jej dome. Žiadali aj náhradu trov konania.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, odporkyne 1/, oboznámením darovacej zmluvy, listu vlastníctva, znaleckým posudkom, tunajšieho spisu sp. zn. 12C/125/2012-101 a zistil tento skutkový stav veci:

Podľa listu vlastníctva č. XXX pre kat. úz. U. N. odporkyňa je vlastníčkou pod B4 nehnuteľností a to pozemkov C KN parc. č. XXXX/X, XXXX/X a rodinného domu súp. č. XXX na C KN parc. č. XXXX/X v podiele 1/2 na základe darovacej zmluvy V 2691/2011. Touto darovacou zmluvou zo dňa 01.12.2011 daryňa G. T., rod. W. darovala svoj podiel nehnuteľností odporkyni. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľka a odporkyňa sú dcérami žijúcej daryne G. T., rod. W..

Pri posudzovaní návrhu navrhovateľky súd vychádzal z ustanovenia § 80 písm. c) O.s.p. a § 34 ods. 2 a 36a zák. č. 162/1995 Z.z. (katastrálneho zákona).

Podľa § 80 písm. c) O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podľa § 34 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z.z. (katastrálneho zákona) ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby, okresný úrad vyznačí stav pred týmto právnym úkonom alebo pred dobrovoľnou dražbou; to platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka.

Podľa § 36a zák. č. 162/1995 Z.z. ak je vlastnícke právo k nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva a na vykonanie záznamu je predložená ďalšia verejná listina alebo iná listina, ktorá nevychádza z údajov katastra, správa katastra nevykoná záznam a vráti verejnú listinu alebo inú listinu tomu, v koho prospech právo k nehnuteľnosti svedčí podľa listiny, alebo tomu, kto ju predložil a vyzve dotknuté osoby, aby uzavreli dohodu alebo podali na súde návrh na určenie práva k nehnuteľnosti; záznam vykoná vždy, ak má verejná listina účinky právoplatného súdneho rozhodnutia o práve k nehnuteľnosti.

V prejednávanej veci súd podľa citovaných ustanovení skúmal dostatok naliehavého právneho záujmu na predmetnej určovacej žalobe. Skúmal, či sa žalobným návrhom s daným určovacím petítom môže dosiahnuť odstránenie spornosti navrhovateľkinho práva alebo neistoty v jej právnom vzťahu a či je procesne prípustným nástrojom ochrany práva navrhovateľky. Z ustanovenia § 34 ods. 2 a § 36 katastrálneho zákona vyplýva, že okresný úrad vyznačí stav pred dotknutým právnym úkonom v prípade, že rozhodnutie je záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka. Takýmito osobami sú odporkyne 1/, 2/ ako účastníčky darovacej zmluvy.

O naliehavý právny záujem môže zásadne ísť len vtedy, ak by bez súdom vysloveného určenia, že právny vzťah alebo právo existuje, bolo buď ohrozené právo navrhovateľky alebo by sa jeho právne postavenie stalo neistým. To znamená, že u navrhovateľky musí ísť buď o právny vzťah (právo) už existujúce alebo o takú procesnú, prípadne hmotnú hmotnoprávnú situáciu, v ktorej by objektívne v

už existujúcom právnom vzťahu mohol byť ohrozený, prípadne pre svoje neisté postavenie by mohol byť vystavený konkrétnej ujme (Nález ÚS ČR III. ÚS 17/95). Bez súdom určenej neplatnosti darovacej zmluvy by bolo ohrozené dedičské právo navrhovateľky ako neopomenuteľného dediča podľa 479 Občianskeho zákonníka, ale hlavne započítanie na dedičský podiel v prospech navrhovateľky vo vzťahu k odporkyni 1/ podľa § 484 Občianskeho zákonníka vzhľadom na zárobkové možnosti odporkyne 1/, ktorá je invalidnou dôchodkyňou. Určovací má spravidla preventívny charakter a jeho účelom je poskytnutie ochrany práva navrhovateľky skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva alebo k vzniku ujmy. Súd bol názoru, že v danom prípade ide o existenciu naliehavého právneho záujmu na strane navrhovateľky.

Ďalej súd skúmal platnosť predmetnej darovacej zmluvy. Navrhovateľka sa domáhala určenia jej neplatnosti podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon osoby jednajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí k tomu právnomu úkonu neschopnou.

Podľa znaleckého posudku č. 13/2013 súdnej znalkyne MUDr. Márii Ohrablovej, ktorý je súčasťou súdneho spisu tunajšieho súdu sp. zn. 12C/125/2012, daryňa- odporkyňa 2/

.G. T., nar. XX.XX.XXXX v čase darovacej zmluvy dňa 01.12.2011 trpela demenciou na podklade Alzheimerovej choroby v pokročilom štádiu a v dôsledku tejto duševnej poruchy nebola schopná právny úkon uzavretia darovacej zmluvy samostatne urobiť a posúdiť jeho právne následky.

Na základe uvedeného znaleckého posudku bolo preukázané, že odporkyňa 2/ - daryňa právny úkon darovacej zmluvy vykonala dňa 01.12.2011 v duševnej poruche, ktorú ju robila k tomuto úkonu neschopnou, následkom čoho je tento právny úkon neplatný podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu súd žalobnému návrhu vyhovel.

Podľa § 150 ods. 1 O.s.p. súd úspešnej navrhovateľke nepriznal náhradu trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré spočívali v nízkom príjme odporkyne 1/ ako invalidnej dôchodkyne ako aj odporkyne 2/. Prítom odporkyňa 2/ podľa záveru znaleckého posudku nechápala svoje konanie, čím teda nezavinila vznik tohto súdneho sporu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku m o ž n o podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne písomne, v 3 vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, podpis, dátum, v počte 3 rovnopisov) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. (§ 42 O.s.p.).

Odvolanie proti tomuto rozsudku možno odôvodniť len tým, že:

- sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
 - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
 - rozhodoval vylúčený sudca,
 - súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy,
 - konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (dôkazy sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, dôkazmi má byť preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4, účastník konania bez svojej viny nemohol dôkazy označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2, § 221 ods. 1 O. s. p.).